

Климчук

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ПСИХОЛОГІЇ

Кафедра кримінального права і процесу

**Наукове забезпечення захисту прав та свобод громадян
України в умовах інтеграції в Європейський простір**

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

м. Львів, 25 жовтня 2018 року

Львів – 2018

УДК 343.1; 343.2-9

Відповідальні за випуск матеріалів конференції:

Гумін О.М. – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального права і процесу Навчально-наукового інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка»;

Несімко О.Д. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права і процесу Навчально-наукового Інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка».

Рекомендовано до друку Вченою радою Навчально-наукового інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка» (Протокол №9/18 від 26 квітня 2018 року)

«Наукове забезпечення захисту прав та свобод громадян України в умовах інтеграції в Європейський простір» (2018 ; Львів).

Матеріали Міжнародної конференції "Наукове забезпечення захисту прав та свобод громадян України в умовах інтеграції в Європейський простір ", 25 жовтня 2018 р. ; кафедра кримінального права і процесу Навчально-наукового інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка». – Львів : СПОЛОМ, 2018. – 748с. – Бібліогр. в кінці публ. – ISBN 978-966-919-437-4.

Вміщено тези виступів учасників Міжнародної науково-практичної конференції щодо наукового забезпечення захисту прав та свобод громадян України в умовах інтеграції в Європейський простір.

Для науковців, науково-педагогічних працівників вищих юридичних навчальних закладів, наукових установ, студентів, аспірантів, докторантів, практичних працівників.

Тези подаються у авторській редакції.

Відповідальність за зміст поданого матеріалу несуть автори

© ІНПП НУ "Львівська політехніка", 2018

ISBN 978-966-919-437-4

© Видавництво "СПОЛОМ"

Кіндрацька І., Марисюк К. До питання про поняття та суть складу злочину.....	313
Кіт І., Мартянова Т. Предмет злочину «крадіжка».....	315
Кіт М., Слотвінська Н. Загальна характеристика діяння, передбаченого ст. 149 КК України.....	319
Климчук М., Керевич О. Реалізація взаємодії слідчих та оперативних підрозділів у формі доручення на проведення слідчих (розшукових) дій.....	324
Коваленко В., Руденко В. Про вплив кримінальної субкультури на формування механізму вчинення злочинів серед засуджених.....	328
Коваль Н., Кушпіт В. Проблема кримінальної відповідальності юридичних осіб.....	331
Коваль М. Евтаназія у кримінальному праві.....	335
Ковальчук О. Шляхи вдосконалення проекту виборчого кодексу України.....	339
Колб І., Затко Й. Про деякі проблеми, що виникають при застосуванні сили до неповнолітніх засуджених, позбавлених волі.....	344
Колб О., Поліан П. Про забезпечення прав неповнолітніх при застосуванні засобів приборкання у сфері виконання покарань.....	348
Колб С., Sitarz M. Про деякі детермінанти та детермінацію злочинів у сфері виконання покарань.....	350
Колб Р., Grzeszczuk M. Щодо місця кримінологічної профілактики у діяльності запобігання злочинів.....	354
Колякіна В., Савчин Г. Необхідні зміни у кримінальному законодавстві щодо захисту прав дитини.....	357
Комісар І., Бараняк В. Дослідження сильнодіючих речовин в алкогольних напоях методом тонкошарової хроматографії.....	361

6. Політова А.С. Практика притягнення до кримінальної відповідальності за статтею 149 КК України та шляхи підвищення її ефективності / А.С. Політова // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2013. – № 2 – С. 306-314.

7. Протидія торгівлі людьми : посібник [для ділових інспекторів міліції]. – К. : ТОВ «Компанія ВАІТЕ», 2012. – 40 с.

8. Орлеан А.М. Предмет складу злочину, передбаченого ст. 149 ККУ / А.М. Орлеан // Вісник ЗЮІ. – 2005. – №3. – С. 113–119.

9. Тацій В.Я. Объекты предмет преступления в советском уголовном праве / В.Я. Тацій. – Х.: Вища школа, 1988. – 198 с.

10. Хавронюк М. Работоторгівля в Україні: чи здатне чинне законодавство ефективно протидіяти їй? / М. Хавронюк // Предпринимательство, хозяйство и право. – 1999. – № 3. – С. 23–31.

Климчук М.П.

Національна академія внутрішніх справ
Науковий співробітник науково-дослідної лабораторії
з проблем експертно-криміналістичного забезпечення
кандидат юридичних наук, доцент

Керевич О.П.

Директор Подільської юридичної компанії «Керевич та партнери»
адвокат, кандидат юридичних наук, доцент

РЕАЛІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧИХ ТА ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ У ФОРМІ ДОРУЧЕННЯ НА ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Найбільш поширеною формою взаємодії слідчих та оперативних підрозділів є доручення слідчого відповідним оперативним підрозділам щодо проведення ними слідчих (розшукових) дій. Така форма взаємодії має на меті, з одного боку, прискорення розслідування у кримінальному провадженні: слідчий не відволікається на проведення нескладних слідчих (розшукових) дій, а з другого – залучення до проведення негласних слідчих (розшукових) дій фахівців з

оперативних підрозділів, які мають певний досвід і спеціальну техніку для проведення оперативно-розшукових заходів. Слідчий може доручати проведення тільки тих слідчих (розшукових) дій, що можуть бути виконані за його відсутності без шкоди для встановлення фактичних даних, на підставі яких встановлюються наявність чи відсутність фактів та обставин, що мають значення для кримінального провадження, наприклад, однотипні допити декількох осіб, пред'явлення речей для впізнання, огляд трупа, отримання зразків для експертизи тощо [1, с. 141].

Слідчий не може доручити оперативному підрозділу виконання слідчої (розшукової) дії з моменту прийняття рішення про її проведення: постанови і клопотання щодо виконання слідчої (розшукової) дії складає сам слідчий, він же у випадках, передбачених законом, одержує згоду прокурора й ухвалу слідчого судді і направляє такі матеріали у відповідний оперативний підрозділ як додатки до свого доручення, наприклад, про проведення слідчого експерименту.

Доручення слідчого щодо проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій повинно складатись у письмовій формі не на ім'я керівника органу оперативного підрозділу, а на ім'я керівника відповідного правоохоронного органу, який згідно зі своїми службовими повноваженнями контролює діяльність і оперативного підрозділу. Ґрунтуючись на загальних вимогах гл. 5 розділу 1 КПК, до форми і змісту процесуальних документів, письмове доручення слідчого повинно містити: посаду, звання, прізвище та ініціали керівника правоохоронного органу, назву оперативного підрозділу, який повинен виконати доручення; назву кримінального провадження і його реєстраційний номер у ЄРДР; стислий виклад обставин кримінального правопорушення, встановлених під час розслідування, перелік дій, які необхідно виконати, і мету їх виконання; за необхідності – викладення порядку і засобів виконання процесуальних дій (слідчий не має права вказувати порядок проведення оперативно-розшукових заходів); строк виконання доручення [2].

Слід зазначити, що закон не встановлює переліку слідчих (розшукових) дій, виконання яких може бути покладено на оперативні підрозділи. Проте вказівка у ч. 2 ст. 41 КПК України на те, що під час виконання доручень слідчого, прокурора співробітник оперативного підрозділу користується повноваженнями слідчого, означає, що він, по-перше, може виконувати будь-яку слідчу дію відповідно до процесуальної форми, встановленої кримінальним процесуальним законом, і, по-друге, може, користуючись повноваженнями слідчого, застосувати примус під час виконання певної слідчої (розшукової) дії, якщо застосування його передбачено відповідною нормою КПК України [2]. З огляду на це слушно вважаємо думку В.Б. Мазана, що слідчий вправі доручати оперативним підрозділам провадження тих дій, якщо він сам не має можливості своєчасно їх виконати з яких-небудь причин, або коли виникає необхідність одночасного провадження ряду слідчих дій [3, с. 136].

Кримінальний процесуальний закон цілком слушно визначає, що співробітники оперативних підрозділів не мають права здійснювати процесуальні дії у кримінальному провадженні за власною ініціативою або звертатися із клопотанням до слідчого судді чи прокурора, оскільки у кримінальному судочинстві діє правило одноособового досудового розслідування слідчим, відповідно до якого ніхто, крім прокурора, не може здійснювати у кримінальному провадженні, яке веде слідчий, процесуальні дії або приймати процесуальні рішення без відома слідчого.

Вказівка у ч. 3 ст. 41 КПК України на те, що доручення слідчого, прокурора щодо проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій є обов'язковими для виконання оперативними підрозділами [2], відображена і в ч. 4 ст. 7 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», де більш детально прописано, що письмові доручення щодо проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, надані слідчим, прокурором у межах компетенції та в установленому порядку, є обов'язковими до виконання

оперативним підрозділом [4].

Доручення слідчого оперативному підрозділу на проведення слідчої (розшукової) дії є правозастосовним актом – кримінальним процесуальним документом, яким слідчий як уповноважений суб'єкт органу досудового розслідування у конкретному кримінальному провадженні висуває вимогу оперативному підрозділу провести слідчу (розшукову) дію, скласти про це протокол та за необхідності додатки до нього, провести пакування виявлених та вилучених речей, слідів тощо, водночас встановлює відповідний термін з урахуванням строку досудового розслідування та засади розумності строків у кримінальному провадженні.

Доручення повинно бути належно оформлене, зрозуміло, грамотно викладено інформацію, яка необхідна для його виконання, чітко поставлене завдання, що підлягає вирішенню, строки його виконання, визначати слідчого чи іншу посадову особу, якій слід направляти матеріали виконання слідчої (розшукової) дії. Оперативний підрозділ не має права передоручати виконання доручення іншим оперативним підрозділам. У разі, якщо дію у визначений строк виконати неможливо, працівник оперативного підрозділу доповідає мотивованим рапортом причини невиконання доручення в повному обсязі чи щодо частини доручення. Про цей факт він негайно інформує керівника оперативного підрозділу, який, відповідно, інформує слідчого, начальника слідчого підрозділу. Якщо оперативний працівник працює у складі слідчо-оперативної групи, то такий рапорт може бути безпосередньо скерований на ім'я слідчого, який, своєю чергою, про цей факт інформує керівника слідчого підрозділу. Після цього з урахуванням слідчої ситуації слідчий повинен визначити, чи виконуватиметься доручення, у якому обсязі.

Співробітники оперативних підрозділів не мають права здійснювати процесуальні дії у кримінальному провадженні за власною ініціативою або звертатися із клопотанням до слідчого судді чи прокурора. Протоколи слідчих

(розшукових) дій та додатки до них як результат виконання доручення через канцелярію підрозділу скеровуються до слідчого підрозділу.

1. *Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково - практичний коментар: у 2 т. / О.М. Бандурка, Є.М. Блажівський, Є.П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В.Я. Тація. - Х.: Право, 2012. - Т. 1. - 768 с.*

2. *Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI // Офіційний вісник України. - 2012. - № 37. - Ст. 1370.*

3. *Мазан В. Б. Організаційні та процесуальні проблеми вдосконалення діяльності органів дізнання: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / В. Б. Мазан. - Х., 2005. - 230 с.*

4. *Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 р. (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show>.*

Коваленко В. В.

*доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент Національної
академії правових наук України
Руденко В. І.*

*заступник начальника відділу нагляду за дотриманням законів при виконанні
кримінальних покарань та пробації Управління
нагляду за дотриманням законів при виконанні
судових рішень у кримінальних справах, інших заходів примусового
характеру у місцях несвободи Генеральної прокуратури України,
старший радник юстиції*

ПРО ВПЛИВ КРИМІНАЛЬНОЇ СУБКУЛЬТУРИ НА ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ СЕРЕД ЗАСУДЖЕНИХ

Як свідчить практика, такого потужного негативного впливу цієї «контркультури» на засуджених до позбавлення волі, як на сьогодні, в Україні майже ніколи не було.

Для того, щоб уявити всю суспільну небезпеку кримінальної субкультури в цілому для нашої держави, її руйнівну силу на осіб, які відбувають покарання у виправних колоніях (а, в цьому, власне, проявляється зміст детермінант, що спричиняють та обумовлюють вчиненню злісної непокорі адміністрації цих